

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 stycznia 2021 r.,

sprawy **P. K.**

uniewinnionego od popełnienia przestępstwa o znamionach określonych w art. 162 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego Z. P. od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego

w R. z dnia 10 maja 2019 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

**2. obciążyć oskarżyciela subsydiarnego Z. P. kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o to, że w dniu 23 kwietnia 2015 roku w R. woj. (...) nie udzielił pomocy P. P. , który znajdował się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku dla zdrowia w wyniku czego P. P. zmarł, tj. o czyn z art. 162 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2019 r. Sąd Rejonowy w R. w sprawie sygn. akt II K (...), uniewinnił P. K. od zarzucanego mu czynu oraz przejął koszty procesu na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył oskarżyciel subsydiarny Z.P. oraz pełnomocnik z urzędu oskarżyciela subsydiarnego Z.P..

Wyrokiem z dnia 24 września 2019 r., sygn. akt V Ka (...), Sąd Okręgowy w L. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w R. uniewinniający P. K. od zarzucanego mu czynu.

Obecnie, pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego zaskarżył wyrok sądu odwoławczego w całości na niekorzyść P. K..

Na podstawie art. 523 §1 k.p.k. wyrokowi temu skarżący zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia:

1/ art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. przez odniesienie się do zarzutów zawartych środkiem odwoławczym pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego w uzasadnieniu wyroku lakonicznie i w sposób odbiegający od wymogu ich rzetelnej oceny, co uniemożliwiło przeprowadzenie kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku;

2/ art. 2 § 2 k.p.k. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. przez:

1. istotną obrazę generalnych zasad procesu karnego nakazujących dążenie do ustalenia prawdy materialnej — w szczególności popełnienia przestępstwa przez oskarżonego P. K. polegającego na nieudzieleniu pomocy P. P. , który znajdował się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku dla zdrowia w wyniku czego P. P. zmarł - w oparciu o ujawnione w toku postępowania dowody, ocenione zgodnie z zasadami obiektywizmu, swobodnej oceny dowodów bez niedopuszczalnego preferowania, jakichkolwiek z nich w zakresie czynienia ustaleń w ramach inicjatywy dowodowej - w tym zeznania świadków, wyjaśnień oskarżonego, opinii biegłych;
2. przyzwoleniu na procedowanie i procedowaniu na niepełnym materiale dowodowym przez nieprzeprowadzenie - w celu wyjaśnienia istotnych okoliczności mających wpływ na odpowiedzialność kamą oskarżonego - dowodu w postaci:
 - opinii biegłego toksykologa celem ustalenia wpływu substancji pochodzenia egzogenne oznaczonego we krwi P. P. , a w szczególności wpływu tych substancji i możliwości doprowadzenia do zgonu P. P. wobec stałego zażywania przez niego leków.

Na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k. autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w L. i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego Z. P. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, tj. takim, który przemawiał za jej oddaleniem w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k. Stosownie do dyspozycji art. 523 § 1 k.p.k., zasadność kasacji jest oceniana z punktu widzenia skutecznego wykazania wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. albo naruszenia prawa i to o charakterze rażącym oraz przedstawienia przekonujących argumentów, że to uchybienie wywarło istotny wpływ na treść wyroku. Oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku, muszą wystąpić łącznie, a brak jednego z nich determinuje uznanie kasacji za całkowicie bezzasadną.

Trzeba też zaakcentować, że o ile bezwzględne przyczyny odwoławcze odnoszą się do całego postępowania sądowego, o tyle rażące naruszenia prawa – jako podstawa kasacji – muszą być ściśle powiązane z postępowaniem odwoławczym. Jak już wielokrotnie podkreślano, w orzecznictwie Sądu Najwyższego od lat utrwalone jest stanowisko, odwołujące się zresztą do wyraźnej woli ustawodawcy, zgodnie z którym postępowanie kasacyjne ani nie stanowi trzeciej instancji ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem. Kasacja jest bowiem nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia mającym na celu zbadanie zarzutów skierowanych pod adresem sądu odwoławczego, sprowadzających się do zakwestionowania sposobu jego postępowania i zakresu przeprowadzonej przez niego kontroli instancyjnej. Zarazem, zakres kontroli kasacyjnej – poza okolicznościami uwzględnianymi z urzędu – jest wyznaczony przez granice zarzutów sformułowanych w nadzwyczajnym środku zaskarżenia.

Już odniesienie tych generalnych uwag do treści kasacji wniesionej w sprawie P. K. pozwala stwierdzić, że zarzuty w niej sformułowane są w istocie obszernie rozbudowaną próbą powtórzenia zwykłego postępowania odwoławczego.

W skardze kasacyjnej powołano się w pierwszej kolejności na zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, wskazując jako naruszone przepisy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Zdaniem autora kasacji, obraza w/w norm procesowych mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a podnoszone uchybienia polegały na zbyt lakonicznym i mało szczegółowym uzasadnieniu z jakiego powodu zarzuty apelacyjne uznano za niezasadne, co miało uniemożliwić „*przeprowadzenie kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku*”. Tak postawiony zarzut jest jednak dotknięty wewnętrzną sprzecznością, skoro twierdzi się, że przedstawienie lakonicznych motywów rozstrzygnięcia sądu odwoławczego miało temu właśnie sądowi uniemożliwić przeprowadzenie kontroli instancyjnej. Niezależnie od tej uwagi o charakterze metodologicznym zauważyć trzeba, że formułując taką tezę skarżący przyznał już na wstępie, iż sąd II instancji w rzeczywistości rozpoznał przedstawione mu zagadnienia, a jedynie argumentacja przywołana dla uzasadnienia kwestionowanego rozstrzygnięcia nie odpowiada przekonaniu skarżącego. Zasadnicze znaczenie przy ocenie tak postawionego zarzutu ma tymczasem udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy sąd odwoławczy odniósł się w sposób konkretny do wywodów autora apelacji i czy dla poparcia swego stanowiska dysponował argumentami, które nie zostały następnie podważone. Oceny poprawności kontroli odwoławczej nie determinuje bowiem obszerność przedstawionych wywodów, czy też liczba zacytowanych orzeczeń, które zapadły w innych sprawach.

W motywach nadzwyczajnego środka zaskarżenia autor kasacji jako przejaw naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. wskazał na brak odniesienia się sądu odwoławczego do zagadnienia potrzeby zasięgnięcia opinii biegłego z zakresu toksykologii na temat wpływu substancji pochodzenia egzogennego i związku między zgonem P. P. , a stałym zażywaniem przez niego leków oraz zapaleniem papierosa zawierającego związki odurzające. Jednak zapoznanie się z pisemnym uzasadnieniem wyroku sądu odwoławczego przeczy takiemu twierdzeniu skarżącego. Do zagadnienia opinii toksykologicznej przeprowadzonej w tej sprawie Sąd Okręgowy w L. odniósł się na stronach 3 i 4 swoich motywów i uznał, że nie zostały spełnione wymagania określone w przepisie art. 201 k.p.k. uzasadniające w szczególności powołanie nowego biegłego. Stosownie do treści tego przepisu

należy uzupełnić opinię albo powołać nowego biegłego, gdy dotychczasowa opinia jest niepełna lub niejasna. Eksponując obecnie znaczenie dalszego badania substancji zawartych w papierosach posiadanych przez P. P. i ich ewentualnej interakcji z zażywanych przez niego lekami oraz podkreślając „skalę trudności analitycznych” związanych z badaniem tzw. dopalaczy, autor kasacji nie przedstawia jednak żadnych argumentów świadczących o tym, że informacje w tym zakresie objęte były wiedzą i świadomością oskarżonego oraz w jakikolwiek sposób mogłyby wpłynąć na kwestię jego odpowiedzialności karnej. W zaprezentowanych w kasacji wywodach brak bowiem powiązania potrzeby dalszego pogłębiania specjalistycznych informacji z zakresu toksykologii z oskarżeniem stawianym P. K. . Nie wykazano bowiem, aby wiedza na temat chemicznego środka stwierdzonego w organizmie P. P. miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie oskarżonego P. K.

Podobnie, pomimo powtórzonej parokrotnie w kasacji tezy o obowiązku ustosunkowania się przez sąd odwoławczy do każdego zarzutu apelacyjnego i wykazania zasadności, bądź niezasadności każdego z nich, skarżący nie skonkretyzował żadnego innego problemu podniesionego w apelacji, który miałby pozostać poza kontrolą sądu odwoławczego, do czego w sposób oczywisty jest zobligowany podmiot fachowy wnoszący nadzwyczajny środek zaskarżenia. W tych warunkach zarzut braku należytego ustosunkowania się do zagadnień podniesionych w zwykłym środku odwoławczym nie został w żaden sposób uargumentowany.

Jest natomiast oczywiste, że w sytuacji procesowej istniejącej na gruncie tej sprawy, gdzie sąd odwoławczy ani nie prowadził własnego postępowania dowodowego, ani nie modyfikował ustaleń faktycznych dotyczących przebiegu wydarzeń, nie mogło dojść do naruszenia dyrektyw wynikających z treści art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. Są to przepisy wyrażające albo normy ogólne, konkretyzowane w regulacjach dotyczących poszczególnych instytucji procesowych albo kształtujące zasady merytorycznej analizy i oceny materiału dowodowego, które są domeną Sądu I instancji albo znajdują zastosowanie w związku z uzupełnianiem postępowania dowodowego i zmianą ustaleń faktycznych w postępowaniu apelacyjnym. W tej sprawie taka sytuacja nie wystąpiła, wobec czego przepisy powołane przez skarżącego nie mogły stać się podstawą zarzutów kasacyjnych.

Nie wykazano też potrzeby podjęcia inicjatywy dowodowej z urzędu na niekorzyść oskarżonego, zwłaszcza w sytuacji, gdy strona oskarżająca była reprezentowana przez profesjonalny podmiot.

O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., które w wypadku nieuwzględnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego, przewidują obciążenie kosztami postępowania kasacyjnego tego, kto wniósł środek odwoławczy.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.